

**ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET HET PROTOCOL,
ONDERTEKEND TE _____ OP _____ TOT WIJZIGING VAN DE
OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIË EN HET KONINKRIJK
NOORWEGEN TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING INZAKE
BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET
ONTDUIKEN VAN BELASTING, ONDERTEKEND TE OSLO OP 23 APRIL
2014.**

Samenvatting

Dubbelbelastingverdragen (DBV) zijn verdragen waarin twee staten of uitzonderlijk meer dan twee staten afspreken hoe zij de heffing van hun belastingen op elkaar afstemmen met als voornaamste doel te voorkomen dat eenzelfde belastbare materie tweemaal wordt belast.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Voor uitgebreide achtergrondinformatie over dubbelbelastingverdragen (DBV's) wordt verwezen naar eerdere soortgelijke dossiers.

Een reeks adviezen van de Raad van State, afdeling Wetgeving, in 2010 verstrekt aan de federale overheid, heeft gesteld dat indien in belastingverdragen of wijzigende protocollen gewag wordt gemaakt van "belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende staten", deze bepaling niet alleen beperkt is tot federale belastingen of oneigenlijke gewestbelastingen die nog altijd door de federale overheid worden geïnd. Deze bepaling kan volgens de Raad van State eveneens slaan op deelstaatbelastingen die door de deelstaten zelf worden geïnd. Het gaat dus om gemengde verdragen.

De protocollen tot wijziging van dubbelbelastingverdragen handelen over het geheel van gewestbelastingen, dit wil zeggen zowel degene die zijn vermeld in de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, als degene die de gewesten (zouden) heffen op grond van de fiscale autonomie die artikel 170, §2, van de Grondwet hen toekent.

Artikel 2 van het dubbelbelastingverdrag van 2014 geeft een overzicht van de belastingen waarop de overeenkomst van toepassing is. Voor België is dit van toepassing op de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting van niet-inwoners, met inbegrip van de voorheffingen, de opcentiemen op die belastingen en voorheffingen.

Sinds de regionalisering van de onroerende voorheffing via de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, beogen DBV ook een gewestbelasting. De Vlaamse onroerende voorheffing werd sindsdien niet uitgesloten uit de werkingssfeer van DBV's. De onroerende voorheffing valt bijgevolg onder het toepassingsgebied van voorliggende overeenkomst.

Sinds de zesde staatshervorming mogen de gewesten ook opcentiemen heffen op de gereduceerde belasting Staat en verkregen ze bepaalde exclusieve bevoegdheden inzake personenbelasting. Daarnaast zijn ze ook bevoegd om belastingverminderingen, belastingkredieten en forfaitaire kortingen toe te staan binnen hun materiële bevoegdheden. De gewesten zijn dus gedeeltelijk bevoegd voor de personenbelasting. De dienst van de personenbelasting blijft evenwel een federale bevoegdheid.

B. Inhoud

Het actieplan grondslaguitholling en winstverschuiving (BEPS - Base Erosion and Profit Shifting) van OESO vloeit voort uit de wens om te komen tot wereldwijde, gecoördineerde afspraken om belastingontwijking door grondslaguitholling en winstverschuiving tegen te gaan. Dit actieplan bevat een pakket maatregelen waarmee landen worden aangespoord om nauwer met elkaar samen te werken en de fiscale regelgeving op elkaar af te stemmen.

Het voorliggende protocol heeft tot doel het bestaande dubbelbelastingverdrag van 23 april 2014 tussen België en Noorwegen, BEPS-conform te maken.

Het protocol neemt de BEPS-minimumstandaarden op in het DBV:

- wijziging van de preambule van het dubbelbelastingverdrag (art. I van het protocol);
- de bepalingen betreffende de procedure voor onderling overleg (art. XIII, A en B van het protocol);
- de anti-misbruikclausule "Principal Purpose Test" (art. XIV, A van het protocol).

Daarnaast werden enkele aanbevelingen uit het BEPS-actieplan overgenomen:

- de bepaling over transparante entiteiten (art. II van het protocol);
- de clausule betreffende entiteiten met dubbele woonplaats (art. V van het protocol);
- verschillende maatregelen om de status van vaste inrichting te voorkomen (art. VI van het protocol);
- een arbitragebeding (art. XIII, C van het protocol).

C. Procedureverloop

Totstandkoming

Het eerste DBV tussen België en Noorwegen werd ondertekend op 30 juni 1967, maar die overeenkomst werd vervangen door de overeenkomst tussen België en Noorwegen tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting naar het inkomen en naar vermogenswinsten ondertekend op 14 april 1988, die op 4 oktober 1991 in werking trad. Dat DBV werd gesloten met het oog op een bijzondere verdragsregeling voor de belastingheffing van inkomsten uit offshore verrichte werkzaamheden van exploratie en exploitatie van olievelden en om rekening te houden met de werkzaamheden van de OESO op dat vlak.

De overeenkomst van 1988 werd op verzoek van de federale regering gewijzigd door het protocol van 10 september 2009. Dat verzoek volgde op de beslissing van de regering om de werkingssfeer van de internationale administratieve bijstand uit te breiden tot bankgegevens. Het maakt deel uit van een wereldwijd proces ter versterking van de internationale samenwerking in belastingzaken. Aangezien het verdrag en het aanvullend protocol overeenkomstig de inmiddels gevestigde adviespraktijk van de Raad van State gemengde verdragen zijn, betuigden de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest hun instemming met het DBV van 14 april 1988 en het protocol van 10 september 2009 bij decreet van 7 juni 2013.

Noorwegen stelde reeds in 2005 voor om de overeenkomst van 1988 gedeeltelijk te herzien. Noorwegen had immers zijn interne regeling voor het vermijden van dubbele belasting op actieve inkomsten gewijzigd. Er werd overgeschakeld van een vrijstellingsmethode naar een verrekeningsmethode. De onderhandelingen zijn echter pas in 2012 van start gegaan.

Tijdens de onderhandelingen van 22 tot 24 mei 2012 in Brussel werd beslist de volledige overeenkomst te herzien. De reden hiervoor was rekening te kunnen houden met de evolutie van het OESO-modelverdrag en van het intern recht en de verdragspolitiek van beide staten. De herziene overeenkomst werd op 23 april 2014 ondertekend in Oslo. De Vlaamse instemmingsprocedure werd beëindigd met het decreet van 10 februari 2017. De overeenkomst is op 26 april 2018 in werking getreden.

De tiende paragraaf van het protocol bij het DBV gaat over de regeling van geschillen. Indien Noorwegen na 23 april 2014 een arbitragebepaling opneemt in een van haar DBV, dan moeten de Noorse autoriteiten de Belgische autoriteiten schriftelijk in kennis brengen daarvan en de onderhandelingen starten met het oog op het invoegen van zo'n bepaling in de voorliggende overeenkomst. Noorwegen heeft een dergelijke arbitragebepaling opgenomen in het protocol van 4 september 2015 met Zwitserland.

België is inmiddels partij bij het Multilateraal Instrument BEPS dat de bestaande (verouderde) verdragen in één keer in lijn brengt met de meest recente verdragsbepalingen die de OESO tegen belastingontwijking heeft ontwikkeld.

Zoals hoger vermeld is het MLI BEPS niet van toepassing op het dubbelbelastingverdrag tussen België en Noorwegen. Om het bestaande DBV van 2014 BEPS-conform te maken wordt door Noorwegen de voorkeur gegeven aan bilaterale onderhandelingen. Van 13 tot 15 november 2018 werd er onderhandeld om de minimumstandaarden en een reeks aanbevelingen uit het BEPS-actieplan op te nemen in het bestaande DBV. Het voorliggende protocol is het resultaat van deze onderhandelingen. Het werd op 15 november 2018 geparafeerd.

Gemengd karakter

Op 17 oktober 2019 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het voorliggende protocol vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten worden respectievelijk bevoegd geacht. Overeenkomstig de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen, behoudens bezwaar binnen de dertig dagen na de notificatie van het verslag.

Het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

(p.m.)

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel I wijzigt de preambule van het DBV van 2014. De nieuwe preambule komt zo tegemoet aan de minimumstandaard die is omschreven in paragraaf 22 van het rapport¹ over Actie 6 ("Voorkoming van het ongepast toekennen van de voordelen van de belastingverdragen"). Het verplicht de partijen met name om "een uitdrukkelijke verklaring op te nemen die zegt dat het hun gemeenschappelijke intentie is om dubbele belasting te vermijden zonder mogelijkheden te scheppen tot niet-heffing of verminderde heffing van belasting ten gevolge van frauduleuze handelingen of van belastingontwijking, meer bepaald door een beroep te doen op treaty shopping-structuren."

Artikel II voegt twee nieuwe paragrafen in bij artikel 1 van het bestaande DBV dat bepaalt dat de overeenkomst van toepassing is op personen die inwoner zijn van één of van beide overeenkomstsluitende staten.

Die nieuwe paragraaf zegt dat inkomsten die zijn verkregen door tussenkomst van een entiteit of een constructie die op grond van de belastingwetgeving van een van de verdragsluitende rechtsgebieden als geheel of gedeeltelijk fiscaal transparant behandeld wordt, geacht worden inkomsten te zijn van een inwoner van een verdragsluitend rechtsgebied, maar uitsluitend voor zover die inkomsten door dat rechtsgebied voor belastingdoeleinden behandeld worden als inkomsten van een inwoner van dat rechtsgebied. Deze paragraaf wordt aangevuld met een vrijwaringsclausule (dit wil zeggen, een clausule die analoog is aan het nieuwe artikel 1, paragraaf 3, van het OESO-model en die bevestigt dat de bepalingen van een belastingverdrag op enkele uitzonderingen na niet verhinderen dat een verdragsluitend rechtsgebied zijn eigen inwoners belast).

Artikel III wijzigt artikel 2 paragraaf 3 subparagraaf b). Artikel 2 geeft een overzicht van de belastingen waarop de overeenkomst van toepassing is. De onroerende voorheffing valt onder het toepassingsgebied van het dubbelbelastingverdrag met Noorwegen.

Artikel IV voegt een nieuwe subparagraaf m) bij artikel 3 'algemene bepalingen', paragraaf 1 in. De nieuwe subparagraaf geeft de definitie van de uitdrukking "nauw met een onderneming verbonden". De tweede paragraaf van artikel 3 wordt vervangen.

Artikel V wijzigt de derde paragraaf van artikel 4 'inwoner'.

¹ Het BEPS-actieplan bestaat uit 15 actiepunten. Om belastingontwijking te bestrijden zijn in de gepubliceerde BEPS rapporten maatregelen voorgesteld om zowel nationale regelgeving als bestaande bilaterale belastingverdragen aan te passen.

Artikel VI vervangt artikel 5 'vaste inrichting' van het DBV. Het rapport over Actie 7 ("Tegengaan van kunstmatige ontwijking van de kwalificatie als vaste inrichting") heeft verscheidene wijzigingen aangebracht aan de definitie van vaste inrichting die voorkomt in artikel 5 van het OESO-model.

Artikel VII wijzigt artikel 10 'dividenden'. Artikel VIII vervangt paragraaf 2 van artikel 11 'interest' van het DBV. Paragraaf 8 wordt geschrapt.

Artikel IX schrapt paragraaf 5 van artikel 12 'royalty's' van het DBV.

Artikel X wijzigt de paragrafen 1 en 3 van artikel 20 'werkzaamheden buitengaats' van het DBV.

Artikel XI schrapt paragraaf 4 van artikel 21 van het DBV.

Artikel XII vervangt artikel 22 'vermijden van dubbele belasting', paragraaf 2, subparagraaf e) van het DBV.

Artikel XIII wijzigt artikel 24 'regeling voor onderling overleg' van het DBV. De wijziging aan dit artikel komt tegemoet aan actie 14 van het BEPS-project. Bij het goedkeuren van het rapport over Actie 14 van het BEPS-project ("Verbeteren van de mechanismen voor geschillenbeslechting"), hebben de Staten en rechtsgebieden die deelnamen aan de werkzaamheden zich ertoe verbonden om een minimumstandaard na te leven, aangevuld door een aantal optimale werkwijzen ("*best practices*") waarvoor de lidstaten worden aangespoord ze toe te passen. De paragrafen 1 tot 3 van artikel 25 van het OESO-model dienen te worden overgenomen, op enkele wijzigingen na die moeten dienen om de terminologie af te stemmen op die welke gebruikt is in de overeenkomst.

Artikel XIV voegt een nieuw artikel 28 over toegang tot voordelen. De bestaande artikelen 28 en 29 worden hernummerd.

Artikel XV schrapt paragraaf 1 en 10 van het bijhorende protocol bij het DBV van 2014. De bestaande paragrafen worden opnieuw genummerd en er wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd. Hiermee wordt een nieuw artikel 24 ingevoegd inzake de regeling van geschillen.

Artikel XVI stelt dat het protocol in werking treedt op de datum van de laatste kennisgeving waarbij de ene verdragspartij aan de andere partij meldt dat haar interne procedure is beëindigd. Voor de toepassing van de verdragsbepalingen wordt een onderscheid gemaakt tussen bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten en andere belastingen geheven of gevestigd naar het inkomen.

Overeenkomstig artikel XVII maakt het protocol integraal deel uit van het bestaande dubbelbelastingverdrag.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE